

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-11007441
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara dair cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (2 Takım)

7/16414
SK 14

**ERZURUM MİLLETVEKİLİ
SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN
TBMM 7/16414 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

Hatay İli, hem deprem felaketinden ciddi şekilde etkilenmiş hem de bölgede faaliyet gösteren maden sahalarının neden olduğu hava kirliliği ile karşı karşıya kalmıştır. Madenler, beton santralleri, kırma-eleme tesisleri ve taşocaklarıyla kuşatılan Hatay'da depremten bu yana tam 75 projeye onay verildiği bilinmektedir. Bölge halkı birçok tesisin de izinsiz ve ruhsatsız çalıştığına dikkat çekmektedir. Deprem sonrası geçici barınma alanlarında yaşayan depremzedeler, maden sahalarından yayılan kirli hava nedeniyle sağlık problemleriyle karşılaşmaktadır. Solunum yolu hastalıkları başta olmak üzere, uzun vadede daha ciddi sağlık sorunları ortaya çıkabileceği endişesi artmaktadır. Yine taş ocakları ve beton santrallerinin yaydığı toz ve içindeki asbest, silika, kurşun gibi kimyasallar; astım, akciğer kanseri gibi vakalarda artışa neden olmuştur/olmaktadır. Hava kirliliğinin kontrol altına alınması ve bölgedeki depremzedelerin sağlık koşullarının iyileştirilmesi, acil müdahale gerektiren bir durumdur. Bu bağlamda;

- 1) Hatay'daki maden sahalarından yayılan kirli havanın, depremzedelerin sağlık koşulları üzerindeki olumsuz etkileri ile ilgili bakanlığınız tarafından bir araştırma yapılmış mıdır?
- 2) Maden sahalarından kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılması için hangi tedbirler alınmıştır? Hava kirliliği sınır değerlerinin aşıldığı tespit edilmiş midir?
- 3) Depremzedelerin barındığı alanlarda, solunum yolu hastalıkları başta olmak üzere artan sağlık sorunları hakkında alınan sağlık tedbirleri nelerdir?
- 4) Deprem bölgesinde hava kirliliğinin ölçülmesi ve sürekli olarak izlenmesi amacıyla bakanlığınız tarafından hava kalitesi ölçüm istasyonları kurulmuş mudur? Kurulmuşsa, bu ölçüm istasyonlarının sonuçları kamuoyuyla paylaşmakta mıdır?
- 5) Maden sahalarının deprem bölgesindeki çevre ve sağlık üzerindeki etkilerinin önlenmesi için maden çalışmalarının durdurulması gündeminizde olacak mıdır?
- 6) Bölgede özellikle çocuklar, yaşlılar ve kronik rahatsızlıkları bulunan kişilerin bu kirli havadan korunması amacıyla alınan ek önlemler nelerdir?

CEVAP:

Söz konusu önerge; Bakanlığımızın görevleri kapsamında incelenmiştir. “Maden Ocakları, Kırma-Elleme Tesisleri, Beton Santralleri ve diğer tüm sektörler bazında yapılması planlanan projelerde; ÇED Yönetmeliğinin 16. maddesine göre, projelerin çevresel etkilerinin incelenmesi amacıyla, proje sahibi tarafından vekâleten yetkilendirilen ve Bakanlığımızca yeterli verilmiş olan kurum/kuruluşlar tarafından, yönetmeliğin EK-4’te yer alan formatına göre hazırlanan proje tanıtım dosyaları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimize sunulmaktadır.

Bu bağlamda, ÇED yönetim sistemi üzerinden; Hatay Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne sunulan proje tanıtım dosyaları, İl Müdürlüğünün teknik personeli tarafından projenin inşaat ve işletme aşamasında; çevresel etkileri, öncelikli etkilerin belirlenmesi ve alınacak önlemler kapsamında değerlendirilmekte olup, projenin durumuna göre ÇED Gerekli Değildir veya ÇED Gereklidir Kararı verilmektedir. Ancak, verilen bu kararlar faaliyete başlanması için nihai bir izin niteliğinde olmayıp, diğer ilgili tüm kurum ve kuruluşlarında mevzuatları çerçevesinde görüş ve izinler alınmaktadır.

Dolayısıyla, ilgili tüm kurum/kuruluşlar projeleri için almış oldukları ÇED kararı/görüşü ile sadece ÇED Yönetmeliği kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılmaktadır. Tesisler öncelikle; Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği doğrultusunda alınması gereken Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin Belgesi olmak üzere, Çevre Kanunu kapsamında tüm yükümlüklerini yerine getirmek mecburiyetindedir.

Bu kapsamda, ÇED Kararı bulunan ve diğer ilgili tüm kurumların mevzuatları çerçevesinde de gerekli izinleri alan tesisler, faaliyete başlamadan önce, meri mevzuat kapsamındaki tüm fiziki şartları yerine getirmek suretiyle; İl Müdürlüklerine başvuruda bulunması ve ilgili süreçleri takip ederek, Geçici Faaliyet Belgesi alması gerekmektedir.

Faaliyet Belgesi alan firmaların ise 6 ay içerisinde gerekli tüm ölçüm ve raporlamaları Bakanlıkça yetkilendirilmiş Laboratuvarlara yaptırarak Çevre izin başvurusunda bulunması gerekmektedir. Söz konusu süreçlerin tamamını mevzuata uygun bir şekilde yürütmeyen veya mevzuatta belirtilen fiziksel şartları sağlamayan tesislerin faaliyete başlamasına izin verilmemekle birlikte aksi durumların tespit edilmesi halinde idari işlemler uygulanmaktadır. Ek olarak gerekli izinleri alan firmaların da, çalışmaları sırasında mevzuat şartlarını ihlal ettiğinin tespit edilmesi durumunda gerekli idari işlemler uygulanmaktadır.

Hatay İlinde; 2024 yılı başından itibaren; faaliyette bulunan maden sahaları, beton santralleri, kırma-eleme tesisi ve taş ocaklarından, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı çıkarılan yönetmeliklere aykırı faaliyet gerçekleştiren 13 firmaya idari yaptırım uygulanmış olup, 3 firmaya kapatma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı 24 saat ölçüm yapmaktadır. Ayrıca, vatandaşlarımız (<https://sim.csb.gov.tr/SERVICES/airquality>) Web adresi üzerinden takip ve izleme yapabilmektedirler.